

Liefde en vriendschap

Kan het romantischer? Innig omstrengeld onder een boom in een bloeiende boomgaard in Zuid-Beveland. Dit koppeltje heeft in het voorjaar van 1964 de lente in zijn hoofd en vlinders in zijn buik.

| Foto: Jacqueline Midavaine, ZB Beeldbank Zeeland, rec. nr. | 18865.

Helemaal hoteldebotel

Een eerste liefde roest nooit. In dit kakelverse nummer van uw Zeeuws Weerzien laten we het hart sneller kloppen. Die ogen waarin je verdronk, dat kokette wipneusje waarvan je niet genoeg kon krijgen. Lieverd, schattebout, maatje. We zijn een dik lentenummer lang hoteldebotel.

door Jan van Damme

Ze heette Saar, of Saartje. Haar ogen sprankelend bruingeel, als brunette een prachtige bronzen uitstraling, heerlijk gespierde slanke benen waarmee ze goed uit de voeten kon en een stem die klonk als een klok, nou ja, een veraf klokje. Wat een verschijning! Ik ontmoette Saar voor het eerst toen ik vijf jaar was, of daaromtrent. Opeens was ze daar met nog zes zussen. Saar was de kleinste van het stel. Haar zussen waren pronte tweepoters die vanaf dag één vooraan stonden. Als de voerbakjes werden gevuld, was het een gekakel en getok van jewelste, er werden fikse klappen met de vleugels uitgedeeld.

Bescheiden

Saar onttrok zich aan dat spektakel. Ze stond achterin de ren

bescheiden te wachten of er voor haar misschien ook een graantje zou overblijven. Gelaten, een beetje in elkaar gedoken, wachtte ze tot de zussenclan haar ruimte zou geven. Ik viel als een blok voor Saar. Het verfrommelde kammetje bovenop haar kop, de prachtig gespreide tenen aan de poten waarmee ze goed in de grond kon krauwen, haar glanzende diep roodbruine verenkleed.

Kunstjes

We keken elkaar in de ogen en we wisten het. Voortaan haalde ik Saar bij elke voederbeurt uit de ren en gaf haar een apart bakje voer. Ze liet zich dat welgevalen, leek er wat van op te krabbelen, ging parmantiger lopen. Al gauw was ik een groot deel van de vrije tijd na school bij haar te vinden. Ik leerde haar kunstjes, ze sprong op mijn rug als ik op handen en knieën voor haar ging

Jan van Damme met zijn eerste liefde: Saartje

zitten, ze stapte elke keer tussen mijn benen door als ik een stap vooruit zette, ze sprong over een stokje heen als ik daarmee tegen haar borst tikte.

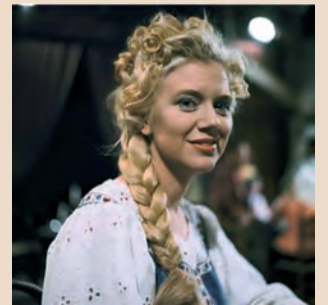
Saar werd mijn troetelkip, ik voelde me haar koene ridder. Echter, de zussen in de ren die niet mee mochten doen in het circus, zagen de bevoorrechte positie van Saar met lede ogen aan. Nu ik er zestig jaar later aan terugdenk: ze werden stik jaloers. Het was enkele weken voor Pasen toen ik zag dat er veren verdwenen uit het achterwerk van Saar. Ze werd gepikt

door de andere kippen. En niet zo zuinig ook. Ik had te laat in de gaten hoe ernstig de zaak was.

Ineengedoken

Op paaszaterdag vond ik Saartje in de hoek van de ren. Helemaal ineengedoken, verschrompeld. Met hulp van mijn vader heb ik haar op een jutezak in de aardappelloods gelegd. Ze at niet, dronk niet, haar ogen verdwenen steeds achter een geel ooglid. Saar, Saartje was mijn eerste grote liefde. Door haar ben ik definitief vegetariër geworden.

Eeuwige liefde voor Zeeland

Pagina 5

Tijd voor teenagers

Pagina 6

Vriendschap in 't poëzie-album

Pagina 11

Zomernummer:

Festijnen en festivals

Zodra het zonnetje feller ging schijnen en de zomer in alle hevigheid losbarstte, kregen we de onbedwingbare behoefte om naar buiten te gaan. Het was de tijd van festijnen en festivals, jeugd- en sportkampen, muziekfestivals, concerten in de muziektent en in de staart van de zomer het fruitcorso. Het zomernummer van Zeeuws Weerzien gaat over festijnen en festivals. Stuur uw herinneringen aan de redactie.

redactie@zeeuwsweerzien.nl

Postbus 33, 4350 AA Veere
Uiterste inzenddatum : 31 mei 2023.

Goede zorg begint met een verhaal

T. 0900-7879777 | zorglijn@svrz.nl | www.svrz.nl

MONDIAL MOVERS
Vogel Verhuizingen

Woningontuiming met zorg!

Dat doen ze ook!

Wist u dat Mondial Vogel Verhuizingen ook zorgvuldige woningontuiming verzorgt voor ouderen, mindervaliden en hulpbehoevenden na hun verhuizing en voor nabestaanden na een overlijden?

- Leegruimen van woning of verzorgingskamer
- Alle werkzaamheden conform opleveringseisen
- Verwijderen vloerbedekking
- Tijdelijke opslag inventarisgoederen en/of persoonlijke spullen
- Afvoeren inventarisgoederen op milieuverantwoorde wijze
- Eindschoonmaak

0118-612669
info@vogel-verhuizingen.nl

Vriendschap en liefde

'Rouw is de prijs die we betalen voor liefde.' Het is een vaak gehoorde uitspraak, omdat hij zo waar is. Hoe meer je van iemand houdt, hoe meer je iemand mist. Hoe groter de verbondenheid, hoe erger het verdriet als iemand ons ontvalt.

- Liefde en vriendschap kennen vele vormen:
- Van partners voor elkaar
- Van ouders voor hun kinderen
- Van kinderen voor hun ouders
- Van opa's en oma's en van kleinkinderen
- Van broers en zussen, neven en nichten, vrienden en collega's
- Van verzorgenden voor hun cliënten
- Enz. Enz.

Tijdens een uitvaart schuilt de liefde vaak in kleine, ontroerende gebaren.

- De vrienden van de biljartclub zijn gevraagd de kist te begeleiden en op het graf te plaatsen. Ze doen het graag, met liefde.
- De familie staat nog één keer in een grote kring rondom de overledene en allen leggen na elkaar voorzichtig een roos op de kist.
- De dementerende medebewoner van het huis wrijft liefdevol zijn hand over de foto van de overledene.
- Een kleinkind zingt een lied.

Rouw is niet alleen een prijs die we moeten betalen. Het is ook het krachtigste bewijs van onze liefde voor elkaar. Het is ook de wijze waarop wij leren dat mensen ons weliswaar ontvallen, maar dat liefde nooit voorbij gaat. Verdriet is daarom altijd ook het begin van de troost.

Wij zijn er voor u

Monuta
Adrienne Klein

De steun bij ieder afscheid.

In Middelburg, Veere en Vlissingen
www.monutaadrienneklein.nl

Iedere vrijdag 'Weerzien' met Remco

Journalist Remco van Schellen van Omroep Zeeland maakt iedere week een podcast voor Zeeuws Weerzien. Deze podcast is een interview, dat op verschillende kanalen te beluisteren is. De gesprekken die hij voert gaan over verhalen, die in de papieren krant zijn verschenen, of over één van de columns, die wekelijks verschijnen op onze website. In de columns beschrijven onze redacteuren een gebeurtenis uit hun leven, op basis van een foto uit de oude doos. Ook lezers komen aan het woord. Zij sturen hun herinneringen in via het reactieformulier op onze website of mailen naar web@zeeuwsweerzien.nl. Soms ook sturen zij hun herinneringen rechtstreeks naar Remco. Hij selecteert de verhalen om een podcast mee te maken. Kortom, iedere week iets nieuws met een veelheid aan (oude) onderwerpen. De podcasts/interviews zijn te beluisteren op vrijdagochtend tussen zeven en acht uur in het radioprogramma Zeeland Wordt Wakker bij Omroep Zeeland. Ze zijn terug te luisteren op onze website en bij <https://anchor.fm/zeeuwsweerzien>.

Colofon

Zeeuws Weerzien is een gratis krant vol verhalen over het Zeeland van de vorige eeuw. Om zelf te lezen, maar vooral als aansporing om samen met anderen herinneringen op te halen. De krant verschijnt 4x per jaar in een oplage van 40.000 exemplaren en wordt verspreid in heel Zeeland: in de vestigingen van Bibliotheek Zeeland, zorg- en welzijnsinstellingen, gemeentehuizen, musea, boekhandels en bij diverse lokale ondernemers zoals supermarkten. Een actueel overzicht van distributiepunten evenals een digitale versie van de krant, treft u aan op onze website zeeuwsweerzien.nl. De krant komt tot stand dankzij de inzet van een groot aantal vrijwilligers en i.s.m. Stichting Feest van Herkenning.

Uitgever

Stichting Zeeuws Weerzien:
Vz. Frans van de Velde, Postbus 33,
4350 AA Veere; zeeuwsweerzien.nl;
secretariaat@zeeuwsweerzien.nl

Redactie

Peter de Jonge (hoofdredacteur),
Margreth Ernens (website, eind-
redactie), Allie Barth, Peter Blom
(Zeeuws Archief), Jan van Damme,
Johan Francke (ZB | Bibliotheek
van Zeeland), Mieke van der Jagt,
Albert Kort, Jopie Meerman, Ans
van Nieuwenhuijze, Ali Pankow,
Willem Staat, Peter Verdurmen.

Vormgeving

Leo Minnaard

Illustratie voorpagina

Doeken van Yan/
Maryanne van Winden

Druk en advertentieverkoop

Meulenberg Media,
Patrick Joossens:

drukkerij@meulenberg.nl

Distributie

Truus Sepers:

distributie@zeeuwsweerzien.nl

Projectcoördinatie

Hanneke de Vroe:

redactie@zeeuwsweerzien.nl

Bij het samenstellen van deze krant is met zorg getracht alle rechthebbenden m.b.t. beeld- en archiefmateriaal te achterhalen. Mochten personen of instanties desondanks van mening zijn dat (foto) rechten zijn geschonden, dan kunnen zij zich wenden tot de redactie via redactie@zeeuwsweerzien.nl

Verdwenen beroepen: relatiebemiddelaar

Bezigheden buitenshuis hebbende

Huwelijksvoltrekking in Oostburg in 1966, fotograaf Oscar de Milliano, ZB, Beeldbank Zeeland, recordnr. 84559.

Mn 42 01110 bbhh zkm fo bem j vr zk vlr bmfoeroen 43. Nee, dit is geen Whatsapp taal voor jongeren onder de vijftien, maar geheimtaal voor geliefden van boven de zestig, waarmee de jeugd volledig onwetend van hun activiteiten blijft.

door Johan Francke

Wie dit nog moeiteloos kan lezen heeft vroeger vermoedelijk vaak een contactadvertentie in de krant geplaatst om een partner te vinden. Die advertenties waren best duur, zeker als je vaker dan eenmaal zo'n advertentie plaatste, dus werd gebruik gemaakt van heel veel afkortingen.

Corresponderen deed je via de krant of het tijdschrift waarin de advertentie stond, door vermelding van het briefnummer dat als laatste werd vermeld. Zo bleef je voor de buitenwereld anoniem. Vooral de zaterdagkrant bevatte tot ver in de jaren '80 meerdere pagina's vol met dergelijke contactadvertenties. Als zoekende naar een relatie vond je daar ook de advertenties van relatiebemiddelingsbureaus.

Bemiddelingsbureaus

In Zeeland waren talloze bemiddelingsbureaus actief zoals: Roeterdink (met kantoren in Goes, Middelburg en op Schouwen-Duiveland en Goeree-Overflakkee), Stichting Discreet (Zeeuws-Vlaanderen), het christelijke relatiebemiddelingsbureau Combi (Middelburg, Wemeldinge), Samen verder (Sint-Annaland), IMAGo

(Heinkenszand) en Relatie Garant (Hulst, Philippine). Die 'kantoren' bestonden doorgaans uit één werknemer die als relatiebemiddelaar voor een landelijk bureau in dienst was voor een bepaalde regio. Als zoekende naar een geschikte partner ging je daar naartoe. De bemiddelaar hield een kennismakingsgesprek met je en op basis daarvan zocht deze een geschikte partner op. Het is een relatief jong beroep uit de twintigste eeuw, want vanuit de middeleeuwen vullden doorgaans geestelijken die rol. Het was een nevenfunctie van dorpsprieesters en dominees om binnen de gemeenschap geschikte huwelijkspartners te vinden.

Sociale media

Daar paste het zoeken naar meer expliciete seksuele voorkeuren uiteraard niet bij, iets waar de relatiebemiddelaar beter in

voorzag, maar ook die dolf vanaf eind jaren negentig uiteindelijk het onderspit tegen de hedendaagse sociale media die op basis van algoritmes profielen aan elkaar koppelen.

Na het invoeren van je persoonlijke gegevens krijg je vanzelf een lijst met mogelijke geschikte kandidaten voorgeschoteld. Door de vinger naar links of rechts te bewegen - het swipen - over het scherm van je telefoon worden kandidaten afgewezen of goedgekeurd. Dat lijkt op een vleeskeuring, terwijl bij het fysieke contact vaak pas blijkt of er ook een klik tussen twee mensen is; daaraan is door de eeuwen heen nog niets veranderd.

Zo'n relatiebemiddelaar kon natuurlijk handig zijn bij mensen die wat minder makkelijk contact kregen. Zo vroeg in het geïllustreerd tijdschrift Ons Zeeland van 23 juli 1936 een dertigjarige heer op niet zo subtiele wijze om een echtgenote: Een kortgeleden weduwnaar geworden man, genaamd Pietersen, met zeer goede begrippen, vermogend, van ouderdom ongeveer 30 jaar, twee kleine kinderen, bakker van beroep, zoekt, daar hij weinig met vrouwen in aanraking komt, door middel van deze krant een echtgenote ... alleen mag zij niet leelijk zijn of al te jong of te oud. Ze moet een klein vermogen meebrengen.

Contactadvertentie-taal

Hiermee vergeleken was een contactadvertentie vol met afkortingen wat minder direct op de persoon. Voor hen die deze contactadvertentie-taal niet meer begrijpen, de bovenste regel luidt: Man, 42, regio Zierikzee, bezigheden buitenshuis hebbende zoekt kennismaking met financieel onafhankelijke bemiddelde jonge vrouw zonder kinderen voor een latrelatie, brief met foto op erewoord retour onder nummer 43.

Gae uut mn aerepels!

Zaterdagmiddag in de jaren 60. Als jongedame eerst een petticoat goed in de stijfjes wassen, dan strijken. Haren wassen, touperen, en dan de make-up. Zo, je was er klaar voor.

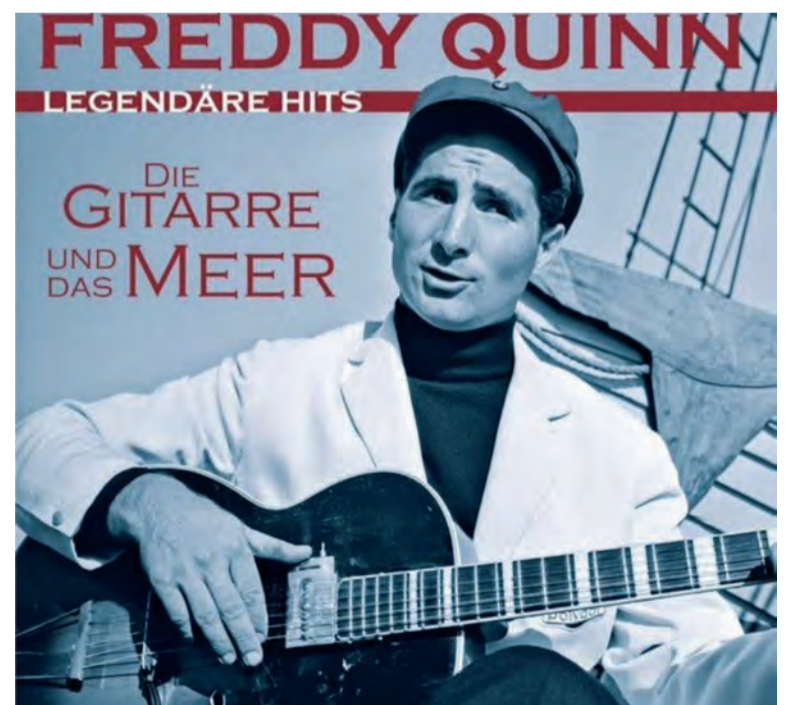
door Jopie Meerman

Klaar voor wat? Voor het rondje rond de blok in Tholen. De jongens de ene richting, de meiden de andere, je kwam elkaar tegen en na een paar weken: ga je een eindje mee wandelen? En zo kwam de Thoelse jeugd op de huwelijksmarkt terecht. Wij ook, mijn zus en ik. We ontmoetten twee vrienden. En na verloop van tijd kwamen die mannen 's avonds langs gewandeld, floten die Gitarre und das Meer en als onze ouders niet thuis waren, die gingen een potje kaarten bij vrienden in de straat, kwamen de jongen een kusje stelen. Op zeker moment

keek mijn vriendje door het voordeurraampje en zag moeder terug komen: paniek! Snel langs de achterdeur de tuin in om zo te ontsnappen. Een buurman die buiten stond ging flink tekeer, gae uut mn aerepels! Even later probeerde een van de verliefde jongens nog terug te komen, gooide steentjes tegen het slaapkamerraam, maar zuslief bleef onverbiddelijk...

Ondanks wat strubbelingen bleef de liefde bestaan, beide zussen zijn al meer dan 55 jaar getrouwd met hun idolen.

En als de Duitse zanger Freddy Quinn op de radio klinkt, zwijmen ze, leggen hun grijze hoofd tegen de brede borst van hun echtgenoot, en halen herinneringen op. En die radio? Die heb ik gewonnen toen ik mijn verhaaltje instuurde naar een programma van Ad Visser, die ooit vroeg of iemand aan een speciaal lied mooie herinneringen had.

De Oostenrijkse schlagerzanger Freddy Quinn maakte furore in de jaren vijftig en zestig van de vorige eeuw. Met hits als Junge, komm bald wieder en Die Gitarre und das Meer.

Op school zijn is soms 'je tijd uitzitten' en verlangen naar de bel: het sein dat de vrijheid inluidt. Maar een enkele keer kan een lesuur niet lang genoeg duren...

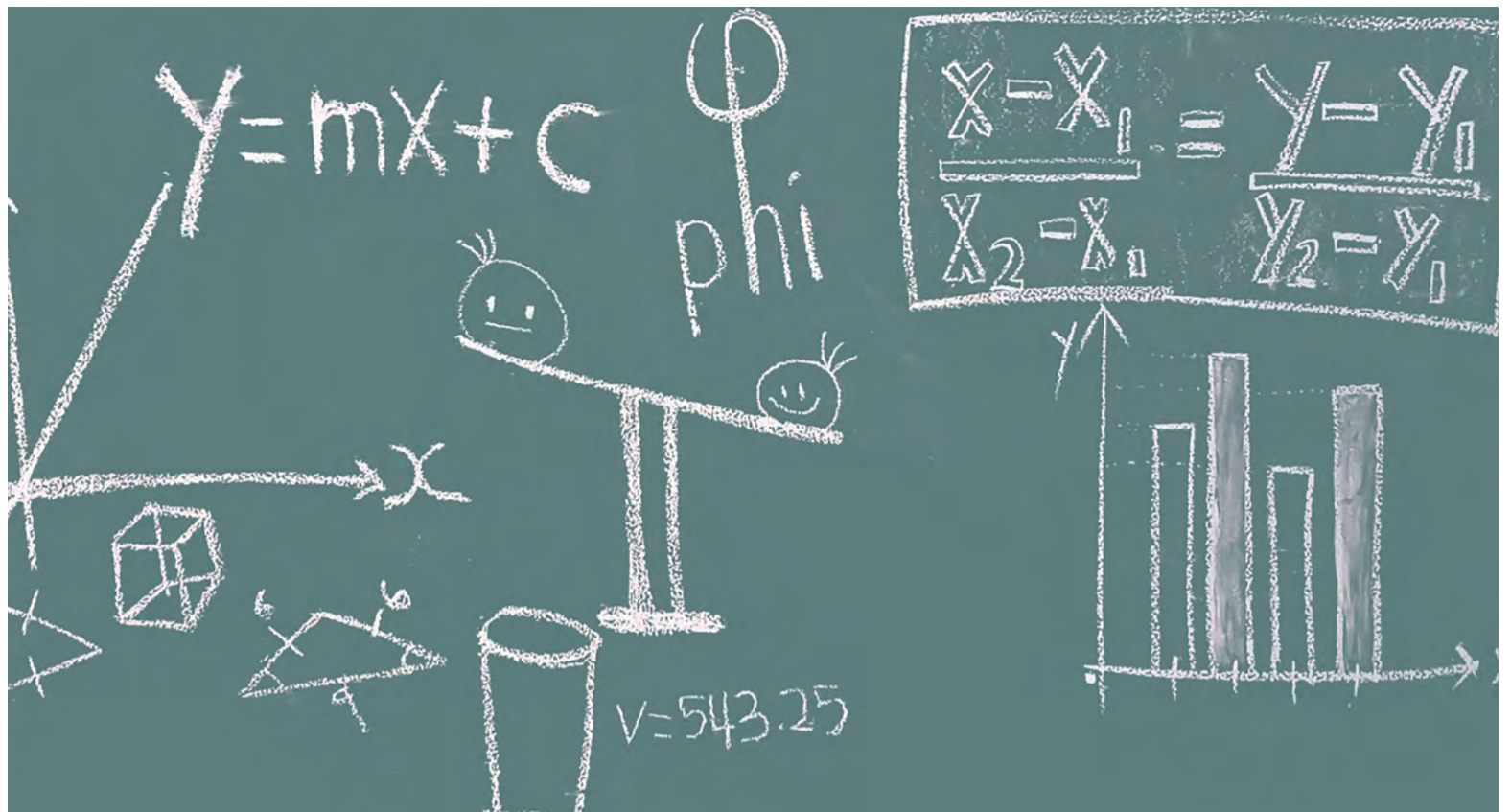
door Margreeth
Ernens- Abrahamse

Begin jaren zeventig kregen we in de vierde klas van het Atheneum op het Zeldenrust-college in Terneuzen een nieuwe wiskundeleraar: Peter Smeets. Hij maakte meteen een verpletterende indruk op alle meisjes: lang, slank, blonde lokken, een vriendelijke lach, joviaal... we kwamen woorden tekort om hem te beschrijven. We waren vijftien, zestien jaar, nog bleu in de liefde en vielen en masse voor hem.

Daarbij kwam nog dat hij maar een paar jaar ouder was dan wij: 22 jaar en bovendien vrijgezel. (althans, dat vermoedden wij, want hij droeg geen trouwring zoals de andere leraren).

Zwijmelen

Geduldig beantwoordde hij al onze vragen, die we ter plekke verzonnen om toch maar zijn aandacht te krijgen. Voor de rest van de tijd zaten we hem - achteraf gezien - gewoon zwijmend aan te gapen. De jongens in de klas snapten er niets van: geen van de meisjes was tijdens de wiskundeles te porren voor een geintje, nee, we hadden het druk met verliefd zijn.

Een nooit opgeloste wiskundige liefdesformule? | foto pxhere.com

Massale kalverliefde in de schoolbanken

Of het onze cijfers voor wiskunde heeft beïnvloed kan ik niet met zekerheid zeggen, maar ik weet wel dat we allemaal onze uiterste best voor hem deden. Het was dan ook een enorme afknapper dat we het jaar daarop

alweer een andere wiskundeleraar kregen, een wetenschapper die de tieners van die tijd niet helemaal snapte en altijd riep: „Jij daar, met die broek aan!“. Het ging hem te ver om onze namen te onthouden.

De hamvraag is natuurlijk: wist onze blonde wiskunde-adonis Peter dat er hele hordes meisjes (want niet alleen in onze klas was het raak)'s nachts van hem lagen te dromen? Die kalverliefde was als een virus de hele

school doorgeraasd. Af en toe spreek ik nog wel eens een oud-klasgenote en gek, het gesprek komt altijd op enig moment wel even op hem uit: „Weet je nog, ooooh, wat was hij toch leuk he?“

‘Geven u namens wederzijdse ouders kennis...’

door Peter Blom

De eerste keer dat je de liefde voor elkaar met anderen wilt delen is het sturen van een trouwkaart. Tot vijftig jaar terug kon dat nog een verlofingskaart zijn.

Een aantal weken voorafgaande aan een bruiloft worden de kaarten op de post gedaan. Ze vermelden de namen van het bruidspaar en een kort programma van de heugelijke dag. Tot ver in de jaren zestig waren het witte kaarten met de tekst dat het huwelijk werd gesloten met de instemming van wederzijdse ouders. In kerkelijke kring werd en wordt voor de datum van de inzegening van het huwelijk D.V. vermeld, wat staat voor Deo Volente: als God het wil.

Beu

Alles ging toen volgens de etiquette. In de wilde jaren zeventig hoefde dit allemaal niet meer en kwamen er kleurige kaarten met hippe teksten zoals: „Wij gaan trouwen want zijn het vrijgezellenleven beu!“ Trouwen voor de kerk is niet rechtsgeldig. Dat kan sinds tweehonderd jaar alleen voor de wet, waarna de trouwakte wordt opgenomen in de registers van de burgerlijke stand. De Nederlandse burgerlijke stand is een resultaat van de Franse Revolutie. Overal waar de Franse keizer Napoleon aan de macht kwam,

werd de burgerlijke stand ingevoerd. Dat betekende dat de gegevens van iedere inwoner op een zelfde manier werden vastgelegd.

Toga

Daartoe werd een nieuwe ambtenaar aangesteld, de ambtenaar van de burgerlijke stand die huwelijken voltrekt en de akten van lief en leed in het gemeentehuis bijhoudt. Een burgerlijk huwelijk is een plechtige viering. Om dit te onderstrepen dragen de meeste trouwambtenaren een toga.

Tot in de vorige eeuw viel in veel Zeeuwse plaatsen deze eer te beurt aan de burgemeester. Jan van Putten, tussen 1979 en 1997 burgervader van de gemeente Mariekerke op Walcheren, heeft er tijdens zijn ambtsperiode veel plezier aan beleefd. Dit is te zien aan de plakboeken die hij en zijn vrouw bijhielden.

Tijdsdocument

De plakboeken zitten vol met hartjes en duifjes bedrukte trouwkaarten, foto's van de liefdeskoppels die bedanken voor de onvergetelijke dag en negen maanden later een geboortekaartje. Maar er zitten ook krantenknipsels bij over de bezoeken die hij en de burgemeestersvrouw brachten aan gouden (50 jaar), diamanten (60 jaar) of briljanten (65 jaar) echtparen. Deze zuinig bewaarde albums zijn een prachtig tijdsdocument van Zeeuwse liefde en genegenheid.

Ze was een ster uit de beginjaren van de televisie, een fenomenale zangeres en een knappe verschijning. En die nog altijd een liefde koestert voor haar geboortestreek.

door Mieke van der Jagt

Marie-Cécile Moerdijk heeft de baliemedewerkers van Mariengarde in Tilburg, een huis voor kunstenaars in ruste, de instructie gegeven dat pakjes voor naar haar eigen voordeur moeten. „Dan vraag ik waar de bezorger geboren is. Dat mag tegenwoordig niet meer maar ik doe het tóch. Zegt zo'n man dan Marokko of Turkije of een ander land, dan zing ik meteen een liedje in zijn eigen taal. Een heel gewoon kinderliedje, net als hier Kortjakje. Niet zelden krijgen die mannen dan tranen in hun ogen. Want je eerste liefde is toch de plaats waar je bent geboren en opgegroeid. Dat geldt voor hen net zo goed als voor mij. Zuiddorpe in Zeeland: mijn eerste liefde en die is nooit verwelkt.”

Dat Marie-Cécile liedjes kent in wel veertig talen komt doordat ze van volksliedjes een studie heeft gemaakt. Een heel goed geheugen helpt haar, 94 jaar inmiddels, ook. Wie in de jaren vijftig en zestig weleens voor de buis zat, herinnert zich Marie-Cécile als een mooie, lange, blonde meid met een stem die alles aankon: klassiek, jazz, populair; nergens draaide ze haar hand voor om. Zangeres bleef ze, maar haar liefde voor volksmuziek zette haar aan het schrijven. Dichten deed ze altijd al.

Kostschool

Het zijn de jaren tussen haar geboorte en haar twaalfde waarin Zeeland en Zeeuws-Vlaanderen haar vormden. „Mijn broers mochten naar de HBS in Hulst maar op mij waren ze nogal zuinig. Mijn moeder was een Frans-talige Belgische en in de buurt van haar familie in Wallonië was een kostschool waar ik naar het gymnasium werd gestuurd. Dat is ook een manier om heimwee te kweken. Daarna ben ik overal geweest, ik was reislustig en ik voel me gauw ergens thuis. Maar ik blijf een Zeeuws-Vlaming, misschien wel met de nadruk op Vlaming. Nadrukkelijk geen Belg, want Vlamingen zijn echt een volk op zich.”

Een beetje genealogisch onderzoek heeft uitgewezen dat de Moerdijkjes van de tak van Marie-Cécile altijd in Zeeuws-Vlaanderen hebben gezeten. „Een voorvader heeft van Hertog Jan (die van harba lorifa) opdracht gekregen het gemoenerde land onder Bergen op Zoom van een dijk te voorzien. Zuiddorpe is heel lang de standplaats van de familie geweest. Een opa is ooit, zonder zijn spullen te hoeven pakken, van België naar Nederland verhuisd. De grenzen werden in die tijd nog weleens anders getekend.”

Smokkelen

„Het was heerlijk om aan de grens op te groeien in een dorp

Interview: Marie-Cécile Moerdijk

‘Liefde voor Zeeland is nooit verwelkt’

met 800 mensen. Er gebeurde van alles want er werd enorm gesmokkeld. Niemand schaamde zich daarvoor. Je kon wat extra verdienen door over de grens wat boter te verkopen. Haast niemand was rijk maar toen een hele rijke man, die altijd in een enorme dure auto reed, gepakt werd met gouden tientjes in de zadelstang van zijn fiets, was de douanier die het zadel eraf draaide de grote held.” Marie-Cécile wist toen al dat veel geld niet gelukkig maakt omdat je er dan alleen maar meer van wilt.

Dat ze nooit naar Zeeland is terug gekomen, heeft niet alleen te maken met het feit dat het leven loopt zoals het loopt, maar ook met de wetenschap dat de plek van je jeugd niet dezelfde blijft. „Vroeger had je in het dorp drie bakkers en drie slagers. Nu is er niet eens meer een kruidenier. In de kerk wordt nog elke zondag een mis gevierd, maar daar moeten de mensen van de andere dorpen het ook mee doen. En laten we eerlijk wezen: met zo'n tunnel is de romantiek er toch wel een beetje af.”

Alleen met de boot

Ze herinnert zich nog levendig haar allereerste tochtje alleen met de boot. „Ik mocht van mijn vader op de fiets alleen met de boot over. Mijn moeder mocht het niet weten. Een jaar of 14 was ik; het was fantastisch en spannend. Komt er halverwege een matroos naar me toe. Ik dacht: die wil een plaatsbewijs zien, maar nee hoor. Hij zei: „Je voader ei gebeld, ik most je dit geven.” Kreeg ik twee repen chocola! Ik schiet nog vol als ik het vertel. Ik heb er eens een gedichtje over gemaakt, Zo'n dierbare herinnering.”

Als geen ander weet Marie-Cécile dat muziek, of het nu een klassiek stuk is of een simpel kinderliedje, een mens naar andere tijden en andere plaatsen kan dragen. Het is voor haar tegenwoordig de manier om te reizen.

„Ik ben aangewezen op een rolstoel dus ik kom nauwelijks nog buiten. En nu heerst hier in huis, een geweldige plek overigens, ook nog corona. Maar ik kan overal zijn; ik zing en ik schrijf. En af en toe stuur ik zo'n bezorger naar zijn geboortegrond. Een gezegend mens, dat ben ik.”

Aan de kaai van Perkpolder stapte ik op de boot. 't Was ver op de fiets, 'k was ook behoorlijk moe, pas dertien was ik, maar wat voelde ik me groot: Voor 't eerst op m'n eentje naar de overkant toe.

Steeds verder week 't Zeeuws-Vlaamse strand, de felle wind aan dek was als een luwe streling. Kijk, in de verte zag ik alweer Zuid-Beveland, O, wat genoot ik, stoer fluitend aan de reling.

Ik voelde me volwassen reiziger, maar toen: „Hej Bin jie da meisjie uut Siedurpe op de fiets?” 't Was de matroos, hij kwam voor het plaatsbewijs. 'k Wilde betalen maar: „oe nieje, joe kostet niets,

Joe voader ee doarnet hebèld, twiej sjokeladereepn most ik joe heevn.” Ineens was ik weer kind, bozig teleurgesteld. Mijn vader's regelende zorg heb ik helaas tóen niet begrepen.

Marie-Cécile Moerdijk

Foto boven:
De jonge zangeres.
| WikiZB/Foto M-C. Moerdijk

Foto links:
Marie-Cécile Moerdijk.
| Foto WikiPedia

Vakantieliefde: Tijd voor teenagers

De jeugd van nu is verwend. Op elke radiozender, via tv en andere media is elk liedje van welke artiest dan ook te beluisteren. Wij moesten het doen met het radioprogramma *Tijd voor teenagers*, eenmaal per week. En daar werd dan ook fanatiek naar geluisterd

door Jopie Meerman

De vakantietijd, dat was pas echt de tijd voor teenagers. En al moest je dan met je ouders mee, dat maakte niks uit. Je had altijd wel ergens de gelegenheid er tussen uit te glippen en aan te pappen met een buitenlander. Je was immers in het buitenland, dus buitenlanders waren er meer dan genoeg.

En je kon zelfs, al was je al een eind over de grens Duitsland in, toch nog meeluisteren met *Tijd voor teenagers* op de autoradio. Ja, die had pa in zijn Kever. Het was weliswaar niet meer de originele Brillkever, maar we gingen wel naar het land van herkomst toe.

Wij, mijn zus en ik, hadden ook een broertje dat ongeveer negen jaar jonger was dan ik. Zoveel jonger dat hij het leuk vond om te klikken over zijn twee zussen die op de camping met vreemde snuiters praatten. Maar dat deden we echt om de taal te oefenen.

Herman Stok in 1968. Hij presenteerde het radioprogramma *Tijd voor Teenagers* van 1961 tot 1970.

De Brillkever | Klassiekerweb

Wandelen

We zaten beiden op de middelbare school. We vonden het dan ook zeer interessant dat twee Duitse jongens ons wat verder wilden onderwijzen. Dus 's avonds gingen de twee Thoolse meiden aan de wandel. En er werd veel gepraat. En de wandeling ging steeds maar verder. We werden moe, moesten uitrusten. Even zitten, en misschien dachten de jongens dat we het wat benauwd hadden, want ze gingen mond- op- mond beademing toepassen. En 't hielp nog ook. Heel gezellig wandelden we heel laat op de avond terug naar de camping.

Daar werden we opgewacht door een boze vader, die ons op zeer Hollandse wijze de les las, uitstekend verstaanbaar voor alle

Tijd voor teenagers

Co de Kloet en Leo Boudewijns

Honderd Nederlandse liedjes die de rock-'n-roll overleefden

andere kampeerders die op deze wijze kennismaakten met de toen al bij de familie Ottevanger bestaande normen en waarden. Wij hebben ons de rest van de vakantie netjes gedragen. Kon ook niet anders, want nu hield

niet alleen ons broertje, maar de hele camping ons in de gaten! En die vakantieliefde? Misschien heb ik zijn pasfoto nog... Maar hoe hij heette, dat ben ik vergeten. En zijn kussen? Ach, 't was maar één keer!

IETS VERSIEREN ....

Ze zien elkaar op een bal. „Hij” is samen met zijn vrienden. „Zij” zit met haar vriendinnen aan een tafeltje in het midden van de zaal. Er wordt wat met de ogen gewerkt. Hij neemt het initiatief en vraagt haar ten dans. Als ze elkaar dan nog steeds niet onaardig vinden, is de zaterdagavond weer goed. Ze gaan na het bal wat sentimenteel doen in de duisternis. Er worden dingen gezegd, die ze de volgende morgen niet graag zouden herhalen.

We hebben als voorbeeld een bal genomen. Maar dergelijke toenaderingen gebeuren overal, vooral op zaterdagavond. In café's, in danszalen en op straat. Sommige jongelui slenteren door de straten. Vaak in grote groepen. Ze roepen wat banaliteiten naar elkaar, staan wat te ginnegappen en proberen, zoals dat in die kringen heet „iets te versieren”. Dan verdwijnen ze weer van het toneel om de volgende zaterdag terug te komen om opnieuw te veroveren of zich te laten veroveren. Op straat noem je het „iets versieren”, op een bal noem je het „misschien „liefde”, ergens anders „een flirt” en ga zo maar door. Hoe je het ook betitelt, in feite komt het op hetzelfde neer en we hebben de ervaring allemaal wel eens gehad. Het is spannend als een spelletje. Het

gaat er bij deze spelletjes om, winnaar of winnares te worden. Dat willen we allemaal, je zet jezelf in het midden. Alleen al aan de manier waarop we over onze medespeler spreken kun je het horen: „IK ben met die en die uitgewest”. Zelden hoor je: „We zijn met elkaar uitgewest”.

Uit zo'n avondje-samen kan wel „verkering” ontstaan. Verkering in een groot aantal graden. Zo kennen we de losse, de losvaste, serieuze of vaste verkering. Is de verkering „uit”, dan zijn we er echt niet kapot van. In ieder geval niet lang.

Je begint weer opnieuw, ook al zeg je nog zo hard en beslist: „Ik begin er nooit meer aan”. Maar ja, het is ook zo spannend... en je wist toen nog niet dat je ooit zo'n meiske of zo'n jongen zou ontmoeten als die en die. „Hij (zij) is héél anders”, zeg je dan en je bent weer een tijdje onbereikbaar voor de roddelpraatjes van je vrienden en vriendinnen over „hem” of „haar” en onbereikbaar voor de goedbedoelde adviezen die ouderen je geven. „Hij is zo anders”, zeg je teleurgesteld als het weer „uit” is. Je bent een paar dagen „diep in de put” en je voelt je alleen. „Ik begin er nooit meer aan”, zucht je.

Vriendschap voor het leven

Hij was zonder meer mijn beste vriend en collega sinds de jaren tachtig. In mijn vorige stukje (*Zeeuws Weerzien*, najaar 2022) stelde ik hem aan u voor. Ad. Een vriendelijk mens en een goede collega. Je moest alleen altijd oppassen dat je hem niet in zeven sloten tegelijk liet lopen.

door Allie Barth

Jaren geleden gaf ik hem opdracht foto's te maken van Völckerdorp, het meest oostelijke dorpje van Zuid-Beveland. Hij mocht twee vrouwelijke collega's meenemen om niet te verdwalen. Op een mooie zonnige julidag vertrok hij rond half negen en deelde vooraf mee, dat hij tegen half twaalf terug zou zijn. Maar dat verliep heel anders.

Het was al half drie in de middag geweest voordat hij zich op vrolijke wijze terug meldde. Ik was inmiddels zeer ongerust vanwege die zeven sloten. Mobiele telefoons waren er toen nog niet. Hij vertelde dat hij er met beide dames een leuke dag van had gemaakt. Völckerdorp hadden ze niet gevonden. Ik was boos en verweet hem op duidelijke wijze zich niet aan de afspraken te hebben gehouden. Om een lang verhaal kort te maken, hij belooft zoiets nooit meer te doen. Het had alles gelukkig geen invloed op de vriendschap.

Janken

Een paar jaar later kreeg kanker hem te pakken. Ik was met hem

Het resultaat van een bijzondere fotosessie. | Foto's: Ad de Jong

meegegaan naar het slecht-nieuws-gesprek in het ziekenhuis en samen hebben we in die ziekenhuisgang zitten janken, toen het gesprek met de specialist achter de rug was. Na zijn zware operatie gold hij als verlost van die ziekte, maar ruim een jaar later was het weer mis en kwam hij na een lange ziekteperiode te overlijden. Op de katholieke begraafplaats van Heinkenland brachten we hem naar het graf. Ik was een goede vriend kwijt, maar het leven ging verder en bij menigeen raakte hij al gauw in de vergetelheid.

Als een soort van relikwie hadden we in het vertrek waar hij werkte zijn bureau met inhoud laten staan tot het moment waarop we uiteindelijk verhuisden naar het nieuwe stads-kantoor. Toen we zijn bureau leegmaakten, kwamen daar twee foto's te voorschijn, die niemand ooit had gezien, ook zijn vrouw niet. Daarop was te zien dat Ad het die dag duidelijk naar zin had met beide vrouwelijke collega's. Een mooie herinnering was, na zoveel jaar, aan 't licht gekomen. Met een glimlach borgen we de foto's op in de verzameling van het archief.

Bekentenis boven een slavink: Zijn eerste liefde

Ook al heb je geen geheimen voor elkaar, dat wil nog niet zeggen dat je alles van elkaar weet. Het kan wel eens leiden tot een spontane 'bekentenis'.

door Ali Pankow

Terloops kwam tijdens de maaltijd het gesprek op het thema voor de eerstvolgende editie van Zeeuws Weerzien: 'Liefde en Vriendschap'. „Wat herinner jij je nou bijvoorbeeld nog van je 'eerste liefde'?", vroeg ik wat argeloos aan mijn man. Hij bleef even stil, legde een beetje plechtig zijn bestek neer en staarde voor zich uit:

„Ze heette Luciënne van Doorn, of...Dooren en woonde in Oud-Turnhout, Mesesstraat 26, of...62, in België dus. Zij kampeerde met haar ouders in Ouwerkerk, ik denk op camping De Krekenoever. Ik was amper zestien, zij een jaar of drie ouder. Ik zat aan de zeedijk te vissen, veel meer kon ik nog niet, ik was broodmager, net terug uit 'De Klokkenberg' in Breda na een langdurig verblijf wegens een TBC-operatie.”

Mooie meid

„Zij kwam langs daar aan de zeedijk, ging naast me zitten en we praatten wat samen. Ze vroeg hoe dat nou moest met zo'n hengel en wat voor deeg ik gebruikte en of ik de vis die

ik ving gewoon weer terug zou gooien. Wat een mooie meid was ze! M'n hart ging er stevig van tekeer. We ontmoetten elkaar daarna vaker en op een bepaald moment spraken we af dat we verkering hadden.”

„God, wat was ik verliefd! Er is niet zoveel gebeurd hoor. We hebben 'het' niet gedaan. Wel gezoend, nou en of, wel gezoend en gevoeld! Maar haar vader was een hoge pief bij de politie in Turnhout, commissaris of zo. Hij was niet zo blij met wat er tussen ons gebeurde. Op een middag kwamen we samen hand in hand de zeedijk aflopen en toen stond hij ons naast zijn

auto op te wachten. Hij trok zijn dochter woest de wagen in en reed weg. Ik heb haar nooit meer terug gezien. We zijn elkaar nog wel een tijdje blijven schrijven, maar ... die brieven heb ik niet meer. Tegenwoordig vraag ik me weleens af: Zou ze nog leven, Luciënne van Dooren, of...Doorn uit Oud-Turnhout in de Mesesstraat 26, of...62? Misschien kun jij een oproep doen in Zeeuws Weerzien?”

Mijn man pakte zijn mes en vork weer op en at verder. Ik prikte wat verdwaasd in de slavink op mijn bord. Die was koud geworden...

Rinus Pankow was in zijn jeugd niet alleen een enthousiast sportvisser, maar ook voetballer bij de SV Ouwerkerk.

| Foto Archief Rinus Pankow

Sjaak Herman

'Houden van' heeft vele gezichten

door Peter Verdurmen

Liefde heeft vele gezichten. Sjaak Herman, een vieve tachtiger uit Sluis, geboren op 31 december 1937, moet het na het overlijden van zijn vrouw Trix in z'n eentje zien te redden.

„Je went er langzaam aan, maar het gemis blijft”, zegt hij. Het is de gang van het leven waar je je als mens bij neer moet leggen, beseft hij. Maar zijn dagen zijn rijk gevuld: hij is een man met passies.

Sjaak Herman heeft de wereld uit zijn jeugd compleet zien veranderen. Vaak ten goede, maar hij wordt lang niet van alles blij. Daarom moet je de zee van tijd die je als pensionado hebt niet uit je handen laten glijpen, vindt hij.

Molenaar

Had hij er als bakkerszoon uit IJzendijke van gedroomd om ooit zelfstandig een molen te besturen? Vast niet. Al flink wat jaren is Sjaak Herman elke zondagmiddag te vinden in de 125 jaar oude korenmolen Nootgedacht in Cadzand-dorp. De liefde voor dat oer-Hollandse erfgoed gaat diep bij de amateur molenaar. Een stevig briesje uit de juiste hoek kan Sjaak Herman gelukkig maken. „Technisch zit zo'n molen razend knap in elkaar. En dan te bedenken dat het allemaal handwerk is.” Hij maalt nog regelmatig. Wie

'm enthousiast zakken met biologisch meel ziet vullen, onderwijl aan toeristen honderduit vertellend, kan zich een beeld vormen van zijn passie voor het molenaarschap.

Het kleinschalige landschap uit zijn jonge jaren met prachtige meidoornhagen, krekens en putten, veranderde compleet. Strakker, minder groen werd het. Efficiency heeft een hoge prijs, concludeert hij. Sjaak Herman is er de man niet naar om mopperend langs de kant te blijven staan.

Streekeigen oase

In de 85-jarige Sluisenaar brandt nog steeds het vuur van 'het moet en kan anders'. Hij zegt niet alleen waar het op staat, hij voegt ook de daad bij het woord. Langs de Kanaalweg in Retranchement kocht hij een stukje boerenland en groef het af om het om te toveren tot een streekeigen oase. Jarenlang coördineerde hij de (vrijwillige) knotploeg van de lokale natuurvereniging 't Duumpje, die in de wintermaanden de knotbomen onderhanden neemt. Vroeger ging Sjaak dikke takken te lijf met een ronkende motorzaag. Maar tijden veranderen. Lachend: „Dat vonden ze toch niet zo passen bij eigentijds natuurbeheer, nu is het allemaal handwerk. Maakt mij niet uit hoor.” Zijn motivatie? „Je kennis doorgeven aan volgende generaties.”

Door keuze van de letter zorgen voor beste leesbaarheid

Leo Minnaard

Zeeuws Weerzien steunt op vrijwilligers. Van bestuur, redactie, vormgeving tot distributie en leesteam. Elk nummer laten we een vrijwilliger aan het woord. Ditmaal Leo Minnaard (60) uit Middelburg.

Wat doe je bij Zeeuws Weerzien en sinds wanneer? Vijf jaar geleden stopte ik na een dienstverband van 35 jaar als redacteur vormgeving bij de PZC. Ik werd kort daarna benaderd door Hanneke de Vroe, die vroeg

of ik op mijn vakgebied een rol wilde spelen. Ik vond het een prima idee dus heb ik 'ja' gezegd. Ontwerper en illustrator Ramon de Nennie heeft de basis-layout opgezet en gezamenlijk maakten we voor elk nummer de pagina's. Sinds vorig jaar doe ik de vormgeving in mijn eentje.

Had je een speciale reden om in te haken?

In mijn omgeving waren mensen

die tot de doelgroep behoorden, maar het meest inspirerend vond ik een filmpje dat ik zag bij de start van het project. Een mevrouw die een geheugenprobleem had kreeg een triangel in haar hand en begon enthousiast mee te spelen op het moment dat ze bekende muziek hoorde. Toen de muziek stopte zag je haar terugzakken. Maar die opleving bij de herkenning .... Ik ben niet echt sentimenteel,

maar ik dacht: als herinnering zoveel vreugde kan geven is het mooi als ik daaraan mee mag werken. Je probeert mensen toch via verhalen weer bij de samenleving te betrekken.

Op welke manier hou je bij de vormgeving rekening met de doelgroep? Daar hebben we in het begin goed over nagedacht. Door de keuze van het lettertype, de lettergrootte en het kleurgebruik wordt geprobeerd ervoor te zorgen dat leesbaarheid optimaal is.

Onze Vrijwilliger

Een arm om de schouder, een knuffel, een kus

We kunnen niet zonder vriendschap en liefde. Een arm om de schouder, een knuffel, een kus... je zou na die akelige coronatijd bijna denken dat het strikt verboden handelingen zijn. Maar ze wekken zonder uitzondering gelukshormonen op die goed zijn voor onze gezondheid. Of het nu een fietstocht van vriendinnen is, een innige omstrengeling in de vrije natuur of een romantische huwelijksdag... We worden er vrolijk en gelukkig van. Medewerkers van de ZB | Bibliotheek van Zeeland diepten uit de Beeldbank Zeeland weer een groot scala aan foto's op.

6

1 Zes vriendinnen maken een fietstocht naar Dishoek en poseren op de boulevard van Vlissingen op 30 april 1931.

| Collectie Ten Cate-Zandijk, ZB Beeldbank Zeeland recordnr. 9262. (ingekleurd LM/ZW)

2 Een verliefd stel vindt warmte bij elkaar in de strenge winter van 1963 | foto: Jacqueline Midavaine, ZB Beeldbank Zeeland, rec. Nr. 106492.

3 Dat is nog eens dierenliefde. Een meisje geeft op diendag 1958 een worst aan haar hondje in de Lange Noordstraat in Middelburg. | Foto: Jacqueline Midavaine, ZB Beeldbank Zeeland, rec. nr. 122388.

4 Twee vrijers die elkaar kussen in 1964 in het Vrij Poortje van Zierikzee. | Foto: Jacqueline Midavaine, ZB Beeldbank Zeeland, rec. nr. 119502.

5 Zeeland kende en kent een aantal horecagelegenheden met de naam De Vriendschap. In Terneuzen (foto) en Souburg zijn nog café's met die naam, in Hoofdplaat is een café-restaurant en in Middelburg was tot eind 2021 eveneens een eet- en drinkgelegenheid. De nieuwe eigenaars vonden die naam kennelijk te clichématig en doopten Vriendschap om in Café Cliché. | Foto Facebook-pagina.

6 Huwelijk van de onderwijzers W. Rauwe (28) en M.H. Labrujère. Leerlingen van beide Vlissingse scholen vormen een erehaag met bogen en bloemen, 15 juli 1959. | Fotoarchief PZC, ZB Beeldbank Zeeland, rec. nr. 5137.

WILT U OOK ADVERTEREN IN DEZE KRANT?

Informeer naar de mogelijkheden
E-mail: drukkerij@meulenberg.nl

Rotterdamsekaai 61 - 4331 GN Middelburg
Tel.: 0118 63 51 26 - www.meulenberg.nl

FIAT
500 en 600

de knap geconstrueerde, kleine koningen van de weg. Vol glorie en gracie doen ze de aistanden alinken!

FIAT 500 - 4 persoons, 16½ pk, benzine 1-22, 90 km/u, open dak, verwarming en deltrasor vanaf f 3799,-

FIAT 600 - 4 persoons, 24 pk, benzine 1-17, 98 km/u, met neerklapbare achterbank (voor zakengebruik!) en verwarming f 4799,-

Voor zorgen-loos rijden reeds 60 jaar

Agenten roort
KRABBENDIJKE e.o.: Garage J. Franke, Dorpsstraat 84, Tel. 01134-505
ZAAMSLAG e.o.: Garage A. de Keyzer, Polderstraat A 272, Tel. 01153-236

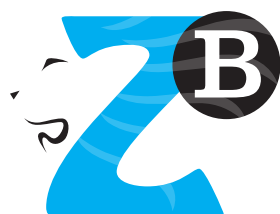
Zeeuws Weerzien werkt samen met:

Feest
VAN HERKENNING

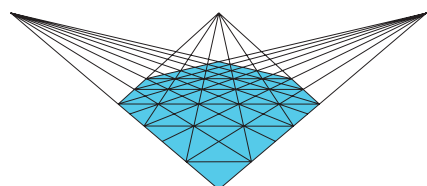
Distributie Zuid West
TRANSPORT & KOERIERS DIENSTEN

LA DOLCE VITA
LAMIADOLCEVITA.NL

Bibliotheek van Zeeland

ZEEUWS ARCHIEF

**Museum
Arnhemuiden**

Langstraat 35, Arnhemuiden

**Historie
Visserij
Steekdracht**

U bent van harte welkom

Tijdens een gratis rondleiding kunt u luisteren naar boeiende verhalen bij interessante objecten. We nemen u mee in de historie van Arnhemuiden en de visserij. U bekijkt o.a. streekdrachten en -sieraden, prachtige schilderijen en archeologische vondsten. Waan u even 100 jaar terug in de tijd in 't Uusje van Eine. Aan het eind van uw bezoek krijgt u nog een leuke herinnering mee naar huis.

Neemt u voor meer informatie en reserveringen contact op met Ineke Blik, tel.nr. 06 44140333 of via onze website.

**Vanaf
1 april zijn
we weer
geopend!**

www.museumarnhemuiden.nl

Bruidje van God

Ze legden de gelofte af van eeuwige kuisheid, leefden celibatair maar werden tot mijn verbazing bruidjes van God genoemd.

door Peter de Jonge

Tante Betsie was kloosterzuster, in de volksmond een nonnetje. Van de Orde der Franciscanessen. Ze was kleuterjuf met een religieuze naam: soeur Angelina. Het was in dat tijdsgewricht – halverwege de vorige eeuw – een eer voor een familie als één van de kinderen in het klooster ging, zijn of haar leven richtte tot God. Het verhaal gaat dat mijn opa, overleden in het jaar dat ik werd geboren, bijna trotser op haar was dan een vader die zijn kind tijdens het huwelijk naar het altaar begeleidt.

Wat ik altijd curieus heb gevonden was de mededeling dat tante Betsie trouwde met God. Ik begreep dat de familie haar op de dag van de plechtige professie, waarmee je je voor heel je leven verbindt aan de algehele toewijding aan God, beschouwde als Zijn bruidje. In gedachten zag ik haar voor me in een witte bruidsjurk, de handen devoot gevouwen, schrijdend naar het

altaar. Stiekem keek ik naar haar vingers om te zien of ze ook een trouwring droeg.

Schaarse bezoeken

Ze woonde in verschillende kloosters in West-Brabant. Namen als Biezenmortel, De Hout en Liesbosch hadden een welhaast heilige klank in de familie,

Zuster Angelina (plm. 1960)

omdat daar tante Betsie elke dag haar leven met woord en daad wijdde aan God. Bezoeken aan haar waren schaars, hoewel ze niet tot een strenge orde behoorde die het leven achter tralies doorbracht.

Het had wel altijd iets plechtigs. Aanbellen bij de – in mijn herinnering – zware eikenhouten deur, een ogenblik van gewijde stilte en daarna een zuster die je door de gang hoorde aankomen, open deed en met een vriendelijke glimlach het bezoek voor zuster Angelina naar een zijkamer begeleidde. Daar converseerden we en kregen we een royale maaltijd die tante bij hoge uitzondering samen met ons mocht gebruiken. Want normaal at ze in de refter, de eetzaal die voor gewone stervelingen als wij verboden terrein was.

Zwart, grijs en fleurig

Aanvankelijk droeg ze het zware habijt en een zwarte sluier, maar gaandeweg werd zwart ook grijs en uiteindelijk ging tante soeur of Angelientje, zoals we haar ook wel noemden, gekleed in een fleurig jurkje, want de regels waren versoepeld. Ze mocht ook af en toe op bezoek naar de familie in Zeeland. Dat maakte haar in mijn beleving een stukje minder echtgenote van God, maar de zusters Franciscanessen

Trotse opa Janssens met dochter Betsie als kloosterlinge | Foto's: Fotoarchief| Peter de Jonge en Leon Janssens

hadden bepaald dat ook voor hen liefde van binnen zat en niet van buiten.

Nog altijd richt ik mijn blik op de A58 ter hoogte van het Liesbosch net voor Breda even naar

de kerk en het kleine klooster, dat nu bezit is geworden van The Makers: volgens de Kamer van Koophandel een groothandel in kledingstoffen en furnituren.

Ik wens je een aardig ventje, met een goed tractementje

Moeder van Albert Kort | Fotoarchief: Albert Kort

Ik had een moeder die bijna alles bewaarde zoals de foto's van de belangrijke momenten uit haar leven.

door Albert Kort

Maar ook de albums waarin we onze suikerzakjes en sigarenbandjes hadden gestopt, waren bij haar in goede handen. Kussens met speldjes van vrijwel alle automerken, sleutelhangers met poppetjes van stripfiguren zoals Mickey Mouse, poppetjes van dieren bekend uit de Fabeltjeskrant, je kon het zo gek nog niet bedenken, of zij wist er wel een plekje voor te vinden. Een aparte plaats hadden haar

eigen poëzie-albums. Want reken maar dat ze daar trots op was.

Terug naar haar jeugd

Toen ik vele jaren later naar de albums vroeg, raakte ze in verrukking en begon te vertellen over haar tijd als schoolmeisje in Bergen op Zoom en de vriendinnetjes die ze daar allemaal had. Met welke klasgenootjes en meisjes uit de buurt ze omging en welke tantes ze het aardigst

vond. Was het voor Marcel Proust de geur van madeleinekoekjes die hem naar zijn jeugdherinneringen terugbracht, voor mijn moeder was dit ongetwijfeld het bladeren in haar poëzie-album. De tijd waarin ze opgroeide mocht dan grotendeels in het teken van armoede hebben gestaan, het waren wel de jaren waarin zij jong was en het leven aan haar voeten lag. Het poëzie-album dat ze mij de

laatste keer dat ik haar zag liet zien, dateert uit 1937, toen ze twaalf jaar was en in de laatste klas van de lagere school zat. Haar moeder mocht er als eerste in schrijven, daarna volgden de zusjes, tantes, buurmeisjes en tenslotte de schoolvriendinnetjes.

Kerk en geloof

Uit de meeste verhaaltjes blijkt hoe belangrijk kerk en geloof in die tijd waren. Haar vriendin

Riet de Rooy: Lieve Constans, Hoe de storm ook mag woeden, Op de reis naar de eeuwigheid, Jezus is de trouwe bootsman, Die ons altijd veilig leidt, Blauwe ogen, Roode mond, Lieve Stansie, Blijft gezond.

Maar ook praktische aanwijzingen voor de toekomst ontbraken niet. Zo schreef haar buurmeisje Nellie Huigens: Ik wens je een aardig ventje, met een goed tractementje. Een huisje wondermooi, 's Morgens laat uit de kooi. Een varken in 't zout, en honderd jaren oud.

Overgeschreven

Geen proza of poëzie van hoog niveau, maar gewoon leuk voor meiden van die leeftijd. En net als na de oorlog, ook toen al overgeschreven uit een Poëzieversjesboek. Het leukst van zo'n poëziealbum waren de mooie plaatjes die er in stonden. Sommige daarvan waren zo mooi, dat je ze eigenlijk niet wilde weggeven. Het was tenslotte nog maar de vraag wat je ervoor terugkreeg.

Op mijn vraag welk plaatje of verhaaltje haar meest favoriete was, aarzelde ze geen moment. Het dierbaarst was dat van haar moeder, zeker nadat die in 1968 was overleden. Het was voor haar een blijvend aandenken, aan haar moeder, maar ook en vooral aan haar jeugd.

Puzzel nummer 16: Liefde en vriendschap

T H C O T S T R A H R E ÿ R V
S W C V R E U G D E R E E F S
O U L A R ÿ D R O O W A J V E
O O H D L I O F M N A F P I V
R R U B I M E A L F E O I E T
T T W E E E N N S I E E R R T
F R E N D T H P D Z R K G E C
O O L K I F R N I S E T E N A
L M ÿ E R A E E E R C S B T T
I A K I A T A I I G U H E R N
U N B K R L T N L K E E A A O
R C J A B A G O O P I N K P C
B E H U L P Z A A M Z O E N G
K A M E R A A D L K U L E G O
S S R E D N I L V B R U I D O

© Louis Kesteloo

In het letterveld zitten onderstaande 35 woorden verstopt (horizontaal, verticaal en diagonaal). Na het wegstrepen hiervan blijft een aantal niet-gebruikte letters over. Deze vormen, in de leesrichting, de in te sturen oplossing.

blij kus lach zoen bruid flirt geluk sfeer trouw	vrijer begrip dromen liefde troost vieren huwelijk jawoord knipoog	partner relatie romance vreugde bruiloft kameraad vlinders romantiek verkering	afspraken behulpzaam hartendief hartstocht oogcontact genegenheid poëziealbum vriendschap

Puzzel mee en win een prijs

Stuur uw oplossing inclusief uw adresgegevens vóór 1 juni 2023 naar puzzel@zeeuwsweerzien.nl of Postbus 33, 4350 AA Veere.

Onder de goede inzenders verloten wij drie boeken over een Zeeuws thema. Als unieke hoofdprijs kunt u het boek 'Zeeland 1950-1975 - Aolles wier anders' door Wim van Gorsel winnen. Alle prijzen zijn ter beschikking gesteld door ZB | Bibliotheek van Zeeland.

Prijswinnaars puzzel nummer 15

De juiste oplossing was: Groothoeklens/Schoolfotograaf. Helaas was een foutieve inzendingdatum vermeld, onze excuses daarvoor. Het boekje Zeeuws dozijn - Portretten van sterke vrouwen, ter beschikking gesteld door ZB | Bibliotheek van Zeeland, is aan de volgende goede inzenders gestuurd: Mevr. A. Halve, Sirjansland; J. Kleppe, Burgh-Haamstede; Mevr. H. van der Velde, Valkenswaard. De hoofdprijs, het boek 'Roerige tijden | Zeeland 1975-2000' is gewonnen door Stefan Havermans uit Maastricht. Wij nemen contact met u op voor de overhandiging.

Penvriendinnen voor het leven

Penvriendinnen die elkaar na langdurige en intensieve correspondentie kwijtraken, vele jaren later terugvinden en de draad weer oppakken.

door Francisca Bongaerts-Verdonk

To uit Middelburg was in 1948 veertien jaar toen een lerares van de meisjesmulo met het voorstel kwam om te corresponderen met leeftijdgenoten in het buitenland. Briefwisseling moest verbroedering van de verschillende volkeren bevorderen en stiekem hoopte de docente natuurlijk op extra taalontwikkeling. To, de roepnaam voor Catherina, voelde er wel voor en pakte het meteen voortvarend aan. Ze koos drie penvrienden onder wie Sheila, een meisje uit een dorpje ergens ten oosten van Leeds. Trouw schreef ze met tussenpozen naar haar drie penvrienden, maar de briefwisseling met de Engelse Sheila, de jongste dochter van een spoorwegbeambte, hield het langste stand.

Logeerpertij
Na ruim twee jaar, in 1950, kwam Sheila op uitnodiging van To's familie over naar Nederland. Er was een druk toeristisch programma bedacht. De familie van To had een auto, wat toen allesbehalve een vanzelfsprekendheid was. To had intussen een vriendje, Ton, een drie jaar oudere jongen en ook afkomstig uit Middelburg. Hij kreeg een actieve rol in die logeerpertij. Het klikte geweldig goed tussen de meisjes en de logeerpertij werd een groot succes. Een professionele fotograaf maakte foto's van To, Ton en Sheila in Zeeuwse klederdracht.

Liefde
Ondanks die leuke logeerpertij en de intentie om een tegenbezoek af te leggen, kwam de briefwisseling langzaam maar zeker

To en Sheila | Fotoarchief Familie Bongaerts-Verdonk

stil te liggen. Er waren andere interesses ontstaan en de liefde was in hun leven gekomen. Want ook Sheila had een vriend, Ray, met wie ze later in Engeland trouwde. In de jaren zonder briefwisseling vroegen ze zich wel af hoe het de ander was vergaan. Sheila bracht in 1987 met haar man zelfs een vakantie in Zeeland door, maar kon haar logeershuis nergens meer ontdekken en deed verder geen pogingen om haar vroegere penvriendin op te sporen.

Zoekactie
Ze zouden elkaar volledig uit het oog zijn verloren als niet de oudste dochter van To op het idee was gekomen om te zien of beide vrouwen weer herenigd konden worden. To, die in 2008 weduwe was geworden, vond het zoeken leuk en opwindend. De zoekactie werd beloofd: Sheila werd gevonden in Newport en er kwam een enthousiaste e-mailwisseling tot stand.

Er bleek na al die jaren veel te vertellen. Ondersteund door een woordenboek zat To net als vroeger weer te schrijven, maar nu typend, zonder briefpapier, enveloppen, postzegels, brievenbussen en wachttijden.

Weerzien
In 2013 kwam er een uitnodiging van Sheila, en To - niet bepaald een geboren reiziger - ging met het vliegtuig naar Engeland. Daar werd ze met open armen ontvangen door de hoogbejaarde Sheila en Ray op het vliegveld van Birmingham. Het was een fantastisch, hartverwarmend verblijf van tien dagen. Van een tegenbezoek is het niet meer gekomen. De gezondheid van Sheila stond dat in de weg en ze overleed in 2017. Ray vond de ontmoeting en correspondentie via de mail zo leuk dat hij To voorstelde hiermee door te gaan. Tot op de dag van vandaag is er een hartelijk contact, waarin ze elkaar vertellen over hun lief en leed.

Meschiens net als Jaacob

Jaacob is uut de mast gevallen," zegt de buurman tegen z'n vrouwe. „Ik dienken da me die nie mêêr 'iere terugzien. Die stieren ze wè deu naor 'n verzurging's'uus. Op die leeftijd." Z'n vrouwe knikt 's en zegt: „Dan gao tie 't nie lange mêê maaken. Jaacob en z'n Jewanne, die moe je nie uut mekaoere 'aolen."

Jaacob Brouwer had zijn hele leven gebuggeld om zijn Johanna Maria te kunnen kopen. As zeilmaaker was tie op 't schip gekomen. Net 23 jaor en die 'ao bots wat mee Jewanne. Wat dà was? 't Was moeilijk te zeggen. Eigentlijk was nie te zeggen. 't

Was 't gevoel. Da was t'r al toen die ze zag liggen an de kaoie. Recht van leejen. Drie masten en schôone angeklêed. Alles zat d'r op en d'r an. Mao niks gêên proenkerig'eid.

'erte op full speed
Toen die voo d'êeste kêêr op de lôopplanke stappende, was 't of z'n aosem stokkende, of z'n 'erte op full speed oversloeg. Mao joenges, wa was datte? En Jaacob zou voo de zillen zurgen. Die zou kapitein Wilkes wel 's 'n poepje laoten ruken. Wie was 't die zou zurgen dat de Jewanne over den Oceaan sierlijk zou zwieren? Juust Jaacob. En wie zou t'r in de masten klimmen, over de rao's lôôpen? Juust, ook

Jaacob. En welke wind d'r ook stoeng, 't was Jaacob die de geschiktste zillen zou gebruiken. Noe was Wilkes wè de kapitein, mao 'n 'erte voo 't schip dat 'ao tie glad nie. Z'n gedachten waoren vee te vee mee thuus bezig. Mee z'n vrouwe, mee z'n kinders. 't Leek wel of 'n vrouwen'aoer stërker an 'em trok dan 'n scheinestros.

Kwestie
En zô kwam tie tegenover Jaacob te staon. Wilkes die vlug wee thuus willende ziin en Jaacob die niks liever dee dan mee z'n Jewanne saomen vaoren. Ze kregen kwestie en Jaacob goeng van boord. Mao die kon Jewanne niet

uut z'n 'ôôfd zetten. 't Leek wel of tie mee 'n onzichtbaore touwe naor d'r wier getrokken. En zô was 't ook. Die monstrende weer an. „k Laoten joe nôôit nie mêêr gaon," zei tie bie z'n eigen. „Wudder bluwen bie tegaore, 'k gaon joe kôôpen." En Jaacob begon te spaoren en spaoren. Mao dat schoot nie op. „Dan mao wat smokkelen, om joe te kôôpen."

Toen die eindelijk zijn Jewanne gekocht 'ao, was tie oud en versleten. En Jewanne ook. Ze besloten saomen udder ouwe dag an de kaoije deu te briengen. En dao viel Jaacob op een kwaoie dag uut de mast en nie vee laoter blies tie z'n leste aosem uut. In 't

Rinus Willemsen uit Biervliet is een van de streektaalspecialisten in Zeeland. Speciaal voor Zeeuws Weerzien klimt hij in de pen.

zienen'uus. Da boek, Het fregatschip Johanna Maria, stond op m'n lieste van de middelbaore schoole. 't Staot nog in m'n boekenkast. Wegdoen? Gêên dienken an. Messchiens bin 'k ook 'n beetje Jaacob Brouwer geworren.

Dag lieve juf Poot...

Het jaar in de eerste klas van de lagere school was voor mij het gelukkigste uit het hele onderwijs. Dat kwam door de juf, een van de liefste die ons land heeft gekend. Ze kwam uit Sint-Maartensdijk, droeg een lichtblauw jasje en had blond engelenhaar. Juffrouw Poot.

door Willem Staat

In de zomer van 1962 trouwde de juf. Ze zou niet meer naar school terugkomen. Op de bewuste dag gingen mijn moeder, broer Piet en ik naar de bruiloft. Die was in de Nieuwe Kerk in Delft, u weet wel, die waar de Oranjes worden begraven. We gingen met de trein, maar kwamen veel te vroeg aan. Daarom kregen we limonade.

Janus

Het was in de glorie van de jukebox. Iemand gooide er een muntje in waarna weldra een topper van Ria Valk klonk: Janus, Janus, pak me nog een keer. Als je 't nou niet doet, dan kan je het niet meer! Tot ontzetting van moeder, die zulke liedjes

ordinair vond, zongen broer Piet en ik het luidkeels mee. Na de trouwdienst volgde de receptie en kreeg ik opnieuw limonade, dit keer met gebak. Het gebodene smaakte mij amper. Want ik wist dat straks het onvermijdelijke zou komen. Het afscheid van de juf, die ik naar mijn gevoel nooit meer zou terugzien!

Toen het moment daar was barstte ik in snikken uit: „O, juffrouw Poot, o, juffrouw Poot”, waarop de aangesprokene mij op haar schoot nam. Dit onder gelach van de medeaanwezigen. Eenmaal thuis kon ik 's avonds van verdriet niet slapen. Daarop

nam mijn moeder me uit bed en mocht ik meedoen met scrabble. Toen ik aan de beurt was legde ik 'hejan', waarmee ik 'hé Jan' bedoelde. Hoewel eigennamen en twee woordjes aan elkaar verboden zijn werd het goed gerekend.

Verkering

In de zesde klas was ik smoorverliefd op de dochter van het hoofd der school en zij op mij. Zij groeide mij echter letterlijk boven het hoofd. En zo kwam er na het ruwe slot aan de relatie met juf Poot, ook een einde aan de gelukkige tijd met mijn eerste verkering.

Cas Zwemer, chefkok en eigenaar van Restaurant Zeeuwse Streken in Middelburg | foto Cas Zwemer

Liefde gaat door de maag!

Dit keer een recept dat past bij het thema liefde en vriendschap: eten om te delen, want liefde gaat door de maag! In ons restaurant hebben we vanaf dag één het 'shared menu' geserveerd, een deel-menu. Dit is een leuke en gezellige manier om echt samen te eten. Het volgende hoofdgerecht is daar heel geschikt voor: Zeebaars (liefst wilde) en papilotte met gepofte aardappel en gewokte spinazie. De groenten voor dit recept komen uit de boerderijwinkel van Bioduin, de vis kopen wij zo mogelijk van de lokale visser.

Mijn recept:

- 1 zeebaars van 600/800 gr geschubd en zonder ingewanden
- 2 tenen knoflook
- 1 bleekselderij
- 1 prei
- 200 gr krieltjes, schoon en gehalveerd
- 400 gr spinazie, gewassen klein blad
- sjalot gesnipperd
- 150 gr kokosmelk

1. Bak de zeebaars kort aan beide kanten in een hete pan, met goed peper en zout. Doe de grof gesneden knoflook, prei en bleekselderij in de buikholte van de zeebaars
2. Wikkel de zeebaars in aluminiumfolie tot een groot dicht pakket (een papilotte)
3. Stoof de zeebaars en de krieltjes in een voorverwarmde oven, 35 minuten op 180 graden
4. Wok 5 minuten voordat de vis klaar is, de spinazie met sjalot
5. Giet bij het openmaken van de papilotte, het vocht in een pannetje met kokosmelk en kook dat flink in voor de jus

Je hebt nu een groot bord met heerlijke zeebaars, gepofte aardappelen, spinazie en visjus. Leuk om samen te delen, dus eet smakelijk!

Smileys in vroeger tijden

Nu we tegenwoordig bijna allemaal communiceren via een smartphone is het gebruik van pictogrammen heel normaal geworden. Dagelijks sturen we heel wat appjes met allerlei smileys. Zo'n klein icoontje vat vaak in één beeld een complete zin samen. Veel van die icoontjes zijn deel gaan uitmaken van ons 'woordenboek' zonder dat iemand zich ooit heeft afgevraagd waarom zo'n symbool er nou juist zo uitziet. En toch is in één klap duidelijk wat het betekent. In vroeger tijden was het niet veel anders. Het gebruik om via symbolen gevoelens weer te geven werd net zo vaak gedaan als nu.

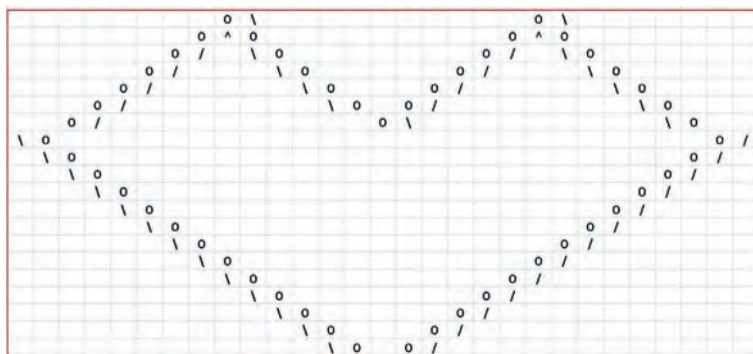
Dacht men aan liefde, dan was het symbool daarvan het hart. In bijna alle culturen is het hart nog altijd hét universele symbool van de liefde. Omdat het eeuwenlang niet gebruikelijk was om je liefde hardop uit te spreken werd het hart-symbool op allerlei manieren verstoep. Als je je daar eenmaal van bewust bent kom je het werkelijk overal tegen.

ZEEUWSE VISSERSTRUIEN

Het meest bijzondere hart vinden we in Tholen; daar droegen vissers een visserstrui met een ingebreid hart van ajour. Je hoeft niet lang na te denken over de betekenis van dit symbool: de breister breide deze trui met al haar liefde voor haar man of zoon, in de hoop dat deze door al die liefde weer veilig aan wal zou terugkeren. (cirkel om hart ingetekend LM/ZW)

Met de teltekening van Het Hart van Tholen kunt u zelf aan de slag. Wij maakten er bijvoorbeeld een babydekentje mee, dat al voor verschillende hartekinderen is gebreid. Als u het garen voor zo'n dekentje aanschaft bij Atelier Jaffari in Arnemuiden krijgt u het complete patroon er gratis bij.

Verklaring van de tekens:
 X = averecht / = 2 st samenbreien
 O = omslag \ = haals 1 st r af
 ^ = haal 1 st r af, brei brei 1 st r, haal de
 2 st r sm, haal de afgeh. afgeh. st over de
 st over de sm gebreide st gebreide st

Kader: alleen de oneven nld staan aangegeven
 Brei de even nld averecht (tricotsteek)

Zo vinden we het hart onder andere terug in het Zeeuwse schortenbont. Kijk maar eens goed als je nog eens een keus ziet: schortenbont met een hart is een van de meest gebruikte stoffen!

Recept

Seizoensrecept van onze kok Cas Zwemer, restaurant Zeeuwse Streken Middelburg

Liefde en vriendschap zijn zo oud als de wereld. Door de eeuwen heen hebben ze kunstenaars en creatieve mensen geïnspireerd. In de collectie van het Koninklijk Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen

en in diverse musea wemelt het van stukken die hiermee te maken hebben. Een piepkleine selectie brengen we op deze pagina. Met dank aan: Peter van Druenen, Katie Heyning, Caspar Mulders en Inge Schipper.

Zeeuws Genootschap en Zeeuws Museum

Zilveren vingerhoed

Het Zeeuws Museum kreeg van het Koninklijk Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen (KZGW) deze zilveren vingerhoedjes in bruikleen. Het is waarschijnlijk het geschenk dat Sara van Reigersbergh bij haar huwelijk op 20 november 1594 van haar bruidegom kreeg. De vingerhoedjes passen over elkaar. De buitenste is versierd met een zuilengalerij. Bovenop is een hart met twee handen te zien. Op de binnenste vingerhoed zijn Geloof, Hoop, Liefde en Gerechtigheid afgebeeld met bovenop een engel. Langs de rand de inscriptie: Sara Reigersberg 1594. Ze trouwde met Ingel Leunissen, de latere burgemeester van Vlissingen en Gecommitteerde Raad van Zeeland.

Slaapmuts

Eveneens uit de collectie van het KZGW en in bruikleen gegeven aan het Zeeuws Museum is deze, ongetwijfeld met liefde gemaakte, slaapmuts met allerlei ingebreide motieven. Het handwerk is vervaardigd door Petronella Moens voor de heer Soetbrood Piccardt met de tekst: „Denkt op uw koets gevleid. Moens heeft mijn muts gebreid 1824.” Petje af voor die vindingrijke tekst.

Messenheft

Een ivoren messenheft uit de zestiende eeuw dat werd gevonden in Heinkenszand. Het heft bestaat uit een figuurtje van Eva met de appel en is in bruikleen bij het Zeeuws Museum

De collectie van het Koninklijk Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen is online te bezichtigen op kzgwonline.nl

Zeeuws Museum, Abdij (Plein), Middelburg. Geopend dinsdag tot zondag van 11.00 tot 17.00

Liefdestempeltje

In de Trouwzaal van het Stadhuismuseum Zierikzee staat een bijzonder werkstukje van papier. Het is een liefdestempeltje, met de mythische god Amor met pijlen en boog op een altaar. Het werkje is in 1838 vervaardigd door Willem Borrendamme (1795-1866), substituut-griffier van de Arrondissementsrechtbank en commissaris van politie te Zierikzee. Hij maakte het ter gelegenheid van het huwelijk van jonkheer mr. Marinus Jan Schuurbeque, griffier van de Arrondissementsrechtbank te Zierikzee, en jonkvrouw Emerica Stephanica de Jonge.

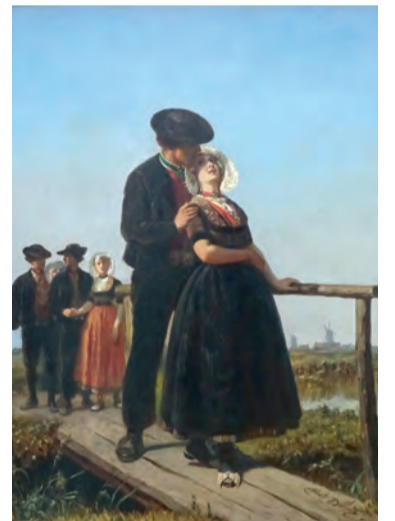
de vervaardiger: 'W.B.ft' (Willem Borrendamme fecit, heeft dit gemaakt).

In het driehoekige fronton van de tempel zijn twee familiewapens afgebeeld: links het wapen van de familie Boeije en rechts dat van de familie De Jonge. Onder het fronton staat een opschrift met de datum van het huwelijk 'XXIX NOVEMBER MDCCCXXXVIII' (29 november 1838). Rechtsonder, op de onderste trede, staan de initialen van

Stadhuismuseum Zierikzee, Meelstraat 6-8, Zierikzee
Geopend: Dinsdag tot en met zaterdag 11.00-17.00 uur; zondag 13.00-17.00 uur. Alleen tijdens de Nederlandse schoolvakanties op maandagen geopend.

Minnebrug

In Historisch Museum De Bevelanden in Goes is dit schilderij te zien met de titel Minnebrug. Adolphe Alexandre Dillens (ca. 1860) beeldt het gebruik uit van het zogenoemde 'heulen'. Heulen hield in dat, wanneer een jongen met zijn meisje aan het wandelen was en zij over een brug heen gingen, hij het recht had te proberen haar te kussen.

In de nood

Verder kun je in dit museum de Herdenkingslap In de nood leren kennen uit 1953. Dat werd gemaakt naar aanleiding van de uit vele landen ontvangen hulp na de Watersnoodramp. De lap toont de getroffen gebieden in Zeeland, Brabant en Zuid-Holland en de vlaggen van de landen die hulpgoederen stuurden.

Historisch Museum de Bevelanden, Singelstraat 13, Goes. Geopend maandag tot en met zaterdag 11.00 - 17.00 uur. (kassa sluit om 16.30 uur)

Dankzij Zeeuws Weerzien na 43 jaar een weerzien

Door het delen van herinneringen brengt Zeeuws Weerzien mensen soms letterlijk weer bij elkaar. Het bracht ons redactielid Ans van Nieuwenhuijze een bijzonder weerzien.

door Ans van Nieuwenhuijze

In Zeeuws Weerzien van juni 2021 schreef ik een stukje met als titel 'Opa's luie stoel'. Het leidde tot een hernieuwde kennismaking: na 43 jaar. Een lezeres herkende de stoel, zag mijn naam erbij staan en zo viel alles op zijn plaats. Die lezer was Marianne Heijboer-Eibin. We leerden elkaar kennen toen we in de

jaren zeventig in het stadhuis van Vlissingen werkten: zij als typiste en inval-telefoniste, ik als secretaresse.

Praatje

Als het erg druk was op de typekamer, sprong ik daar wel eens bij. Ook liep ik er nogal eens binnen om een praatje met de collega's te maken, want als je alleen zit in een kamertje ben je gauw uitgepraat. Voor de bereikbaarheid had ik dan wel altijd een pieper bij me. Marianne en ik verloren elkaar uit het oog toen ik het stadhuis verliet om in het provinciehuis in

De typekamer met vlnr staand Inge, Ans, Rianne, Anja, Marianne en Lisette, zittend Rita en Nancy. | Foto Archief Ans van Nieuwenhuijze

Middelburg te gaan werken en zij niet zo heel lang daarna naar Schiedam verhuisde, waar haar man een baan kreeg. Toen we na al die tijd weer bij elkaar kwamen, constateerden we dat ons werk van toen inmiddels aanzienlijk is veranderd. Typekamers bestaan in het computertijdperk niet meer en ook het secretaressewerk is inhoudelijk veel veranderd. Ik denk dat er niet veel meer wordt gestenografeerd.

Klassiek verhaal

Onze ontmoeting is het klassieke verhaal van oude vrienden die bijna bij elkaar om de hoek wonen. Want Marianne bleek te zijn teruggekeerd naar Oost-Souburg en ik woon in Middelburg. Maar we hadden er toch Zeeuws Weerzien voor nodig. En de hulp van secretaris Hanneke de Vroe van Zeeuws Weerzien die haar mijn contactgegevens gaf. Sindsdien hebben we al heel wat uurtjes bijgeklut over de jaren die we te overbruggen hadden, maar ook over de tijd dat we samen werkten en elkaar vaak buiten kantoor tijd zagen.

Wat weet u er nog van?

Wilt u reageren op een artikel uit deze krant? Stuur uw reactie naar redactie@zeeuwsweerzien.nl of Postbus 33, 4350 AA Veere. Komt er een herinnering bij u op naar aanleiding van één van onze bijeenkomsten? Ook die ontvangen wij graag.

Dansschool „Cor Bilderbeek“ 1966.

Dansschool Hulst, 1966 | foto Studio Neelemans

Dansschool

Ik heb mijn man leren kennen tijdens de dansavonden in dansschool 'Cor Bilderbeek' in Hulst. Je werd als meisje ten dans gevraagd door een jongen, omgekeerd mocht dat niet. Vrouwen droegen verplicht een rok, mannen een stropdas. We waren toen allebei een jaar of 17. Eerst kregen we twee jaar verkering, daarna waren we zeker twee

jaar verloofd. Samenwonen was uit den boze. Omdat we beiden katholiek waren, vonden onze ouders het goed dat we zouden trouwen. Dat ging in die tijd in vol ornaat: ik in een lange witte jurk, mijn man in jacquet. Die kon je huren. Dat is toch alweer 50 jaar geleden...

Marleen van Remortel, Hulst

Eerste kus

Mijn eerste kus was achter het café van haar ouders. Ik kan de plek nog zo aanwijzen. Mijn kleinzoon vroeg laatst zomaar: hoe lang was die kus opa? Tja. Je vroeg elkaar niet ten huwelijk. Dat ging gewoon. Inmiddels zijn we 55 jaar getrouwd. Bruidsfoto's werden meestal gemaakt door fotograaf Neelemans, die is onlangs overleden op 91-jarige leeftijd. Of door fotograaf De Hollander, alias de mug. Iedereen had een bijnaam bij ons op het dorp. Je noemde iemand niet bij zijn echte naam, dan wist niemand over wie je het had. Mijn vader heette 'de dikke bruine', naar het krantje van iemand die over duiven schreef. Mijn vader was duivenmelker, helaas een verdwenen liefhebberij.

Karel Blankaert, Hulst

Bakkerij Biervliet

In onderstaande tabellen zijn de tarieven opgenomen, welke maalters (geen bakkers), commissaris of coöperaties ten hoogste als maalkaas in rekening mogen brengen.

Indien het bedrag van de maalters, commissaris of coöperaties anders is, zal het bedrag daarvan worden vermindert.

Omschrijving	De maalters		De commissaris of coöperaties	
	1ste klasse	2de klasse	1ste klasse	2de klasse
a. Damesmaaltleiding				
Maandel.	f 16,-	f 21,75	f 14,50	f 19,50
Troep- of avondgng...	10,25	18,-	9,-	16,25
Troep- of avondgng...	21,25	30,50	13,50	27,00
Ikron...	4,25	8,-	4,-	7,25
Rak...	3,50	5,50	3,75	5,75
Almaatsmaalt...	19,50	28,25	16,25	22,75
Bakker...	3,-	5,75	2,90	5,-
b. Meisjesmaaltleiding				
Jufk 3 (in 6 jaar) ...	f 2,50	f 4,75	f 2,25	f 4,25
7 10 15 ...	4,-	6,25	3,50	5,50
11 15 ...	6,25	10,25	5,50	9,-
Manuel 3 6 ...	8,-	10,25	7,25	9,-
7 10 15 ...	10,25	16,-	9,-	14,50
Ikron 3 6 ...	1,75	2,50	1,65	2,50
7 10 15 ...	2,15	3,50	1,95	3,25
11 15 ...	2,50	4,25	2,30	4,35
Rak 3 6 ...	1,05	2,00	1,00	1,95
7 10 15 ...	1,25	2,50	1,15	2,30
Phoosik 3 6 ...	2,00	3,25	2,00	2,90
7 10 15 ...	2,15	3,90	1,90	3,10
Phoosik 7 10 15 ...	2,50	4,00	2,10	3,50
Bakker 11 15 ...	3,25	4,75	2,50	4,-
Bakker ...	2,00	4,25	2,50	4,75

Mijn ouders (groot- en overgrootouders) hadden een bakkerij/kruidenierswinkel op de Markt in Biervliet. Ik heb het prijzenboekje uit 1947 nog bewaard uit mijn moeders archief.

Adri Moggré, Vlissingen

Fabeltjeskrant

Wat een enige aflevering van de podcast Zeeuws Weerzien met Albert Kort en Remco van Schellen vrijdag 24 februari op Omroep Zeeland.

Awel. Ahum, ik was in 1968 18 jaar, in opleiding tot Verpleegkundige en keek nog naar de Fabeltjeskrant. Prachtige verhalen en idd die kleuren.....Helemaal weg van. Trouwens: de kinderen van zus en zwager waren toen nog kleuters, keken ook. Wat dacht je wat: zus en zwager keken mee en vonden het ook prachtig. Dat waren toen ouders van een jaar of 30. Prachtig die verhalen. Nu maar snel naar jullie warme nestjes....Oogjes dicht en snaveltjes toe. Slaap lekker.....

Lenie Boogaard, Oost-Souburg

PS de afleveringen van de podcast Zeeuws Weerzien zijn terug te beluisteren op de website www.zeeuwsweerzien.nl

Buitengewone bruiloft

Toen de oudste van onze vier kinderen wilde gaan trouwen ging hij naar zijn toekomstige schoonvader om de hand van zijn dochter te vragen. En wat kreeg hij als antwoord: „Voor twee kamelen mag je haar hebben“. Wat gebeurde? Op de heugelijke dag kwam onze zoon met twee kamelen aan. Toen ze na de huwelijksvoltrekking op de stoep van het stadhuis stonden kwam er uit het niets een in zwart getooid paard met zwarte ruiter aanstormen. Hij sprong van het paard rende de stoep op en trok de bruid mee. Gelukkig kwam er ook een ruiter in een geharnast wit paard achteraan. De witte ruiter sprong van zijn paard en ging een gevecht aan met de zwarte ruiter. En eind goed al goed: de witte ruiter bracht de bruid weer terug bij haar eigen paard, waar ze in haar bruidsjurk op ging zitten. Onze schoondochter had een eigen paard en ze had eens verteld, dat ze dat graag eens in 'gevechtsuitrusting' zou willen zien.

Ria Everaert, Hulst

Mooi gekleed op de foto

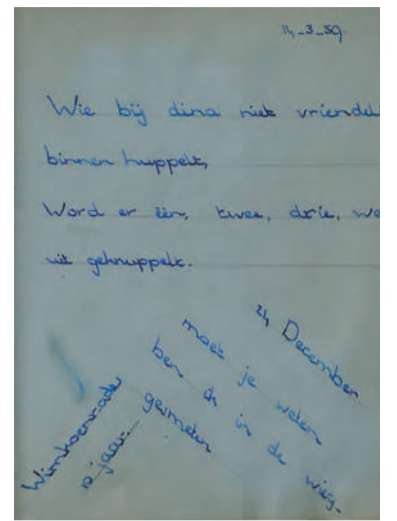

Tijdens de leesbijeenkomst in Veere brachten deelnemers veel foto's mee van hun vroegere schooltijd. Op bovenstaande foto staan Jannie Koppejan en haar zus. Jannie (links) draagt een gebreid truitje, speciaal voor de foto. Het plaatje is genomen op de 'School met den Bijbel' in Oostkapelle.

Op een andere klassenfoto staan zeker 35 kinderen. Grote klassen waren vroeger normaal. „Je luisterde vroeger toch gewoon naar de juf?“ aldus mevrouw Francke. „Voetjes bij elkaar en netjes tussen de regels schrijven“, hoorden we iedere dag. Mevrouw Francke deed ook nog de 7e klas, een soort overgangsjaar. Daarna moest je gaan werken.

Foutief onderschrift?

Mijn vrouw en ik vermoeden dat de foto waaronder staat 'Westkolkstraat, richting trapje naar de Dijkstraat' (foto's Watersnoodramp Terneuzen) een foutief onderschrift heeft. We denken dat dit de Nieuwstraat is, waar wel een trapje is richting Dijkstraat. In de Westkolkstraat was enkel een trapje richting de Roeiersgang. Ruud Eggermont

Poëzie album was een echt vrouwending

Een poëzie album, dat was vroeger echt een vrouwending. De mijne start in 1957, toen was ik 8 jaar.

Al bladerend kwam ik een versje tegen van Wim Koenrades, 10 jaar. Dat moet mijn eerste 'vriendje' zijn geweest! Ik zal hem wel hebben gevraagd om in mijn album te schrijven, want dat gebeurde niet zomaar. De enige mannen die in je album schreven, waren je vader en/of broer.

Wim zal een vrolijkheid zijn geweest, want dat was ik ook. Volgens mij herken ik hem op de klassenfoto, de ze van rechts op de onderste rij. Maar zeker weten doe ik het niet. Ik herinner me geen namen meer, maar van elk kind weet ik nog hoe het zich gedroeg.

De juf heette Adema, dat weet ik dan weer wel, en het was op de Klaas de Vriesschool in Amsterdam. Ik ben speciaal lid geworden van Schoolbank.nl. Wie weet kan ik Wim nog opsporen.

Dini Helmers, Veere

Serius

Op 10 april 1957 getrouwd en: nog steeds gelukkig samen! Mien en Jan Steenaard-Hardon uit Middelburg glunderen nog net zo verliefd als op hun trouwfoto. Mevrouw Steenaard: „Ik hoor mijn tante Nel nog zeggen dat we niet serieus genoeg keken op deze foto. Een huwelijk was een veel te serieuze zaak om bij te lachen....“

Mien en Jan Steenaard-Hardon, Middelburg

Niet alle reacties kunnen in de krant worden opgenomen. Lees daarom verder op www.zeeuwsweerzien.nl/van-lezers.

Veel leesplezier!

Samen lezen en herinneren

Uitnodiging

Wat weet u er nog van?

De eerste kennismaking op dansles, verloven voordat je mocht trouwen, een pen vriendin over zee... Hoe leerde je elkaar vroeger kennen, hoe sloot je vriendschap? Vast en zeker komen er genoeg herinneringen bij u boven. Deze verhalen horen wij graag!

Geef u op voor een bijeenkomst

Op steeds meer locaties in Zeeland worden bijeenkomsten gehouden. Vrijwilligers van Zeeuws Weerzien zijn aanwezig om u welkom te heten met een kopje koffie of thee. Zij gaan graag met u in gesprek over het thema van de krant. Uw herinneringen vormen een goede aanvulling op de Zeeuwse verhalen die wij verzamelen.

Toegang

De toegang is gratis (inclusief kopje koffie/thee). Neem gerust een kennis of buurman/buurvrouw mee.

Op steeds meer plaatsen in Zeeland houden wij lees- en herinneringsbijeenkomsten, zoals hier in de bibliotheek van Middelburg (ook toegankelijk voor minder validen). Kom gezellig langs!
| Foto Hanneke de Vroe

Aanmelden

U bent altijd welkom, maar bij voorkeur horen wij graag of wij op uw komst mogen rekenen. Dit kan op de volgende manieren:

• Stuur een e-mail aan Rina Cevaal via leesteam@zeeuwsweerzien.nl (vermeldt duidelijk de locatie waar u naartoe komt en met hoeveel personen)

OF

• Vul onderstaande bon in en stuur deze in een gefrankeerde envelop aan: Zeeuws Weerzien, Postbus 33, 4350 AA Veere

Kijk op www.zeeuwsweerzien.nl/leesteam voor actuele informatie en (nieuwe) bijeenkomsten bij u in de buurt.

De vorige editie van Zeeuws Weerzien ging over fotograferen. Tijdens de leesbijeenkomst in Veere bracht Jan van de Broeke een bijzondere foto mee van zijn schoolklas uit 1963.

„Wij mochten ijsvrij vragen aan de burgemeester. Die streek zijn hand over het hart en zo konden we met z'n allen schaatsen bij de sluis.”

De foto is genomen door de bekende Veerse fotograaf Leonard den Beer Poortugael.

Word vrijwilliger

Samen herinneringen ophalen aan het Zeeland van vroeger is een activiteit die velen aanspreekt. Het geeft positieve energie en scheidt een band onder de deelnemers. Lijkt het u leuk om, samen met een andere vrijwilliger, een herinneringsbijeenkomst te begeleiden? Neem dan contact op met Rina Cevaal via leesteam@zeeuwsweerzien.nl.

Wij zoeken vooral nieuwe teamgenoten in de regio's Zeeuws-Vlaanderen, Schouwen-Duiveland en Noord-Beveland. De bijeenkomsten zijn ongeveer 4x per jaar in uw eigen regio. U heeft de mogelijkheid om deel te nemen aan workshops voor vrijwilligers.

Ik kom met .... persoon/personen naar de bijeenkomst:

Naam: _____

Straat: _____

Woonplaats: _____

Telefoonnummer (voor noodgeval, niet verplicht): _____

Plaats

- Dorpshuis Ons Dorpsleven/Theater De Verwachting**
Dorpsstraat 22-24, 4389 TP Ritthem
- SVRZ De Tienden**
Borné 14, 4374 DB Zoutelande
- Korenmaat**
Kappellestraat 27, 4351 AL Veere
- Streekmuseum De Meestooft**
Bierensstraat 6, 4697 GE Sint-Annaland
- Bibliotheek Zierikzee**
Hatfieldpark 1, 4301 XC Zierikzee
- SVRZ Inloophuis Hof Rietzanger**
Hof Rietzanger 2, 4451 DE Heinkenszand
- Bibliotheek Hulst**
Vismarkt 1, 4561 AZ Hulst
- Inloophuis**
Poelvoordestraat 1, 4431 BP 's -Gravenpolder
- ZB | Bibliotheek van Zeeland**
Kousteensedijk 7, 4331 JE Middelburg

Datum

- Woensdag 5 april (10.30 uur)
- Donderdag 6 april (14.00 uur)
- Vrijdag 14 april (14.00 uur)
- Maandag 17 april (14.30 uur)
- Vrijdag 21 april (15.00 uur)
- Dinsdag 2 mei (inloop vanaf 10.30 uur)
- Maandag 8 mei (14.00 uur)
- Maandag 12 juni (14.00 uur)
- Donderdag 11 mei (10.30 uur)
- Dinsdag 23 mei (14.00 uur)

De activiteiten van Stichting Zeeuws Weerzien worden in 2023 financieel ondersteund door:

VSBfonds,
iedereen doet mee

Monuta Helpt